

„EXPERIENCE-BASED LEARNING“

Lee Andresen, David Boud and Ruth Cohen

Chapter published in Foley, G. (Ed.). Understanding Adult Education and Training.
Second Edition. Sydney: Allen & Unwin, 225-239

kpt Rain Lepikmäe
ltn Silver Mäe

KAITSEVÄE ÜHENDATUD
ÕPPEASUTUSED

Sisukord

- Kogemusel põhinev õppimine
- Kogemusel põhineva õppe läbiviimine
- Mudelid
- Vaidlused, dilemmad
- Küsimused, arutelu

Kogemusel põhinev õppimine (*experience-based learning - EBL*)

- Õppimine kui teadmiste omandamise protsess põhineb reeglina kellegi reaalsele kogemusele (õppuri, õppejõu, kolmanda isiku) (Kolb).
- (Uus) teadmine luuakse kogetut analüüsid, mõtestades
  - Teise, kolmanda isiku kogemuse üksnes kirjeldamine ei täida eesmärki;
  - Õppur peab protsessi pühendama kogu oma isiksuse – intellekt, tunded, tajud jms;
  - Õppija peaks olukorda sisse elama (N: rollimäng).
- Vastand õpetajakesksele, üle-kontrollitud teadmiste edastamisele/omandamisele.
- Õpet iseloomustab:
  - õppijakeskne lähenemine;
  - mitmekesine õpe;
  - reaalsed situatsioonid;
  - **Holistlik** mõtlemine (*holistic thinking*) on mõtlemisviis, mille puhul terviklikkuse ja/või kooskõla mõistmist peetakse olulisemaks kui üksikosi või nende summat.

Õppe läbiviimine

- Õppija varasemalt kogetule tagasi vaadates (õppuri kogemus);
- Konkreetsetes olukorras, milles õppur parasjagu viibib (õppejõu, kellegi kolmanda isiku kogemus);
- Õppejõu poolt loodud olukorrad (õppejõu, kellegi kolmanda isiku kogemus).

Õppe läbiviimine

- Peavad olema selged eesmärgid/lõpptulemus, mida soovitakse saavutada (uus, kasulik, rakendatav teadmine; treenitav oskus).
- Teooria ja praktika vaheldumine
  - Uue teadmise oskuse omandamiseks on hädavajalik teooria läbi teha praktikas, võimalikult reaalses oludes (Mao Tse-tung 1968).
- Kogemustelt õppimine peaks tuginema eelnevalt omandatud teadmistele, neile kinnitust andma.
- Kõik kogemused ei ole positiivsed ja harivad (Dewey);
- Teiste kogemustelt õppimine eeldab väärtuste aktsepteerimist/arvestamist;
- Eeldab õpetaja võrdset suhtumist õppurisse;
  - Meetod on sotsiaalne (sh õppejõud võib ka ise olla üks õppijatest)
  - Vältida nn ülevalt alla vaatamist – loob eelduse avatud diskussiooniks

Mudelid

- Boud and Pascoe (1978) – koosnes kolmest komponendist: õpilase kontrolli määrast, õppekeskkonna vastavusastmest reaalsele keskkonnale ja enese kaasamine.
- David Kolb (1984) - Keskendutakse tunnetatud kogemusele kust õpet võib algatada, üle vaadata, vaidlustada ja uuesti üle vaadata.
- Nod Miller (1993) - Kogemus põhine õpe on terviklik, integreeriv perspektiiv õppimise kohta mis ühendab kogemusi, taju, tunnetust ja tegevust.
- Susan Weil and Ian McGill (1989) – 4 „külasse“ jaotamine:
  - 1. Muretseb akrediteeringu pärast
  - 2. Kogemuslik õppimine kui muutus hariduses
  - 3. Kogemuslik õppimise teadvustamine ühiskonnas
  - 4. Keskendub isiklikule kasvamisele ja arengule läbi eneseteadvuse ja grupi efektiivsuse suurendamise

Mudeli tunnustamine maailmas

- Kogemuslik õppimine on tunnustatud ja hästi välja kujunenud USA-s, UK-s, Prantsusmaal ja Rootsis.
- Väga laialdaselt levinud Austraalias, kus selline õpe on ka riiklikul ja ülikooli tasandil aktsepteeritud ja pidevalt arendamises.
- Iga kahe aasta tagant korraldatakse ülemaailmset konverentsi – viimati toimus 2017 oktoober Karachi-s (Pakistan).

Vaidlused ja dilemmad

- Kogemuste põhine õppimist on raske hinnata või mõõta akrediteeritud normide järgi.
- Eetikast lähtuvad probleemid – mõningaste kogemuste saamiseks ei soovita katse/eksperimendi kohta liialt infot välja anda:
  - Endast rääkimine;
  - Professionaalsus vs isiklik;
  - Mitte kohustuslik tegevus (mitte kaasa tegemine võib mõjutada tulevikku).
- Kogemuste üks suurim probleem seisneb ajaloo kordumatuses.

Kokkuvõte

- See on normatiivne hoiak kogu haridusprotsessi suunas, mille mõju ulatub isiklikust õppest, sotsiaalsest ümberkujundamisest ja ülemaailmse hariduse uuendamisest.
- Isiklikul tasandil see joonistub õppijate varasemast elukogemusest, kaasab tervet inimest ja stimuleerib kogemusi ja avatust uute kogemuste ja teadmiste saamiseks.
- Sotsiaalsel tasandil rõhutab see kriitilist sotsiaalset tegevust ning moraalse ja sotsiaal-poliitilise vastutuse arendamist.

Täname tähelepanu eest!

**KAITSEVÄE ÜHENDATUD
ÕPPEASUTUSED**